

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ös szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Fleitz Fer. Pál könyvnyomdás Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólítások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Arányi árak:

Egy évre ———— 12 ft.

Felére ———— 6 "

Negyedévre ———— 3 "

Egy óra ———— 1 "

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasar- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 247. szám.

Kedd, október 27.

A Bánffy-kabinet életképessége.

Nagybecskerek, október 27.

Az ellenzéki sajtó ide s tova két esztendő óta szünetlenül kongatja a Bánffy-kormány halálharangját. És a Bánffy-kormány úgy van vele, mint az olyan emberek, akiknek a halálhírét költik s akik tudvalevőleg rendszerint hoaszüéletűek szoktak lenni.

Két esztendeje lesz már nemsokára, hogy a Bánffy-kormány végvonaglásáról irkálnak, átlag egyszer minden huszonegy órában, de ez a végvonaglás, úgy látszik, egy cseppet sem árt a kormány egészségének és minden jel szerint sokáig fog még végvonaglani jó erőben és friss egészségben. Annyi bizonyos, hogy az ellenzéki augurok haláljósatait fölötté különösen illusztrálják a most folyó választási mozgalmak.

Azt látjuk napról-napra, hogy a választókterületek liberális polgársága versengve keresi fel bizalmával a kormány tagjait, még pedig nem csupán kormánypárti, hanem eddig erős ellenzéki kerületek is miniszteri képviselőjelölteket keresnek. Ebben a jelenségben nem a városok stréberkedése és helyi előnyük vadászása nyilatkozik meg, — a mint azt az ellenzéki keserűség látja — hanem magasabb etikai szempontok játszanak közre. A liberalizmusnak országsszerte való diadalmas hódító hadjárata, ez, amelynek csak természetes jelensége, hogy a közvélemény spontán bizalommal fordul a szabadelvű politika hitéséges, becsületes letéteményesei, munkás megvalósítói felé.

Eger, a mely annyi választáson át erős fészke volt az ellenzéknek, most elfordul a klerikalizmussal paktáló Ugronpárttól és Lukács Lászlót küldi a parlamentbe; Jászberény, Apponyi ősi kerülete, Erdély Sándorhoz fog pártolni minden valóság szerint, Wlassics Gyulának több kerület is kínálkozik, Bonyhádon valósággal ünneplik Perczel Dezsőt, Darányi Ignácot Magyar-Óvár kereste föl, és mindezekon kívül a kormányférfiak eddigi kerületei is kivétel nélkül híven kitartanak volt képviselőjük mellett, s a legtöbb helyen küzdelem sem lesz.

Arról nem is szólva, hogy bizalmasan szinte seregestől tudakozódtak a kerületek intéző férfiai a minisztereknél és az államtitkároknál, s a hivatalos jelölések száma messze mögötte marad a jelölési kísérleteknek.

Joggal kérdehetjük — hol van a kormány az a nagy népszerűtlensége, a melyről olyan kitartással zengenek az ellenzéki ujságok? Az ország minden részén lakó választók bizalmának impozáns egyöntetűséggel való megnyilatkozása vajjon azt jelenti, hogy a Bánffy-kormány az országban nincs tekintélye? Patvarba is, mi hát akkor a tekintély, és mi a népszerűség? Bizonyára az, hogy az ellenzék vezérei egyre-másra vesztik el a törzskerületeiket. És ez bizonyára az életerő jele, amaz pedig a haldoklás és a végvonaglás.

Választás és egyebek.

Lapunk egyik barátja a következő sorokat küldi nekünk, melyeket különösen a nagybecskereki választók figyelmébe ajánlunk.

Eremits ur nem fér a bőrbe, nem elég neki, hogy Kikindán próbál szerencsét szabadelvű revisionista programmal, (Ah! hát Eremits ur néppárti! no lám, lám ki hitte volna? a szerk.) hanem álígérettel beleheccezte Becskerek polgármesterét, Krsztics János urat, hogy lépjen föl Törökbecsén a szabadelvű jelölt ellen. — Krsztics ur eleinte felült és elfogadta a jelölést, nem a kerület, hanem Eremits ur kezéből és már programbevédeit is bejelentette, de azután úgy látszik a jobbik eszéhez kapkodott, hogy talán még sem olyan lenyűgözött rabszolgái azok a jó karlovai, basahidi, aracsi stb. polgárok Eremits urnak, hogy ő szabadon rendelkezék felettük és hogy így talán mégis inkább a választó polgárok kezéből kellett volna a jelölést elfogadni, mint Eremits urtól ajándékba kapni.

Krsztics ur visszalépett, Eremits ur pedig Kikity Péra aracsi polgárnak megmondta, hogy „Mora biti“ muszáj, mit akar az a nép, ő parancsol, már mint Eremits ur és felléptette dr. Ruzsitsot, de ez se parirozott neki, úgy hogy Eremits ur az esti órákban azt táviratozta Aracsra „Mert a választók rosszak (?) az utolsó jó (?) is visszalépett.“ — Ugy-e szép kis operette? Eremits ur, a néppárti akarnok, és a tbecei kerület önérvényes választói.

Igy van Becskereken is, a törökbecsei Istenben boldogult jelölt ur, Krsztics polgármester, lázasan kapaszkodik mandátum után, mert tudja, hogy most szünetelő fegyelmű ügyéből reá nézve rózsák nem fognak teremni, csak hogy önérvényesebb Becskerek polgársága és megmutatja, úgy mint a törökbecsei választók, hogy nekik Eremits creaturák és titkos intenciók nem imponálnak. — Derék németjeink megint dr. Gyorgyevits zászlója alá szegődnek, mert kiűtötték, hogy Gyorgyevitsnek egyik szoptatós dajkája német leány volt és így Gyorgyevits ur német tejet szoptott, tehát német szempontból (örökös opponálás) teljesen megbízható. — Hogy jól cselekszenek-e német polgártársaink, az más kérdés, de hogy helyesebben cselekednének, ha azon törnék a fejüket, hogy ki lesz legközelebb polgármesterük — az bizonyos. — Kann ihnen leicht im Garten wachsen, hogy a nagy szerb barátságunk, majd olyan polgármester lesz a szülöttje, a minek német polgártársaink majd legkevésbé fognak örülni.

Csak adják át a hegemoniát, a következőseket lássák majd ők.

Bosnyák baromfiak a kiállításon.

— Saját levelezőnkől. —

Budapest, október 26.

Az Ezredéves Országos kiállítás baromfi-kiállítása a napokban nyílt meg, s általános elismerésre talált a szakértők között, akiknek sorában az alkalommal jelentékeny helyet foglalnak el a hölgyek. Magyarország baromfitenyésztése évenként valami 25 millió forintot jövedelmez, tehát fontos ága a gazdasági életnek; a kiállítás teljesen méltó folytonosan fejlődő baromfitenyésztésünkhez — gazdag, változatos, szebbnél-szebb példányokkal tele.

Hanem bármily kitűnően sikerült legyen a magyar baromfi-kiállítás, szegénykezés nélkül állhatnak meg mellette a bosnyákok, akik ezen az időleges kiállításon is igen kiváló módon vesznek részt.

Es a körülmény nemcsak arról tesz örvendetes bizonyosságot, hogy Bosnyákországban ezen a téren szintén jelentékeny haladás mutatkozik, hanem arról az elismeréseméltó készségről is —

amit különben Darányi Ignác földművelésügyi miniszter megnyitó beszédében érdeme szerint méltányolt — amelylyel a bosnyák-hercegovinai országos kormány minden alkalommal hozzájárul ahhoz, hogy érdekesebbé és tanulságosabbá tegye Ezredéves Kiállításunkat.

Összehasonlításra persze nincsen semmi szükség, amint hogy senkinek sem jut eszébe összehasonlítani általában a magyarországi viszonyokat a bosnyákországiakkal. Hiszen a megszállott tartományokban egy zseniális magyar államférfinak, Kállay Béninek sikerdus kormányzása alatt alig másfél évtizede halad a mélyreható reformmunka, míg hazánk most ünnepli ragyogó fényét és pompával ezredéves jubileumát.

Tekintettel az idő rövidségére, annál meglepőbb és elismerésre méltóbb a Bosnyákország és a Hercegovina által bemutatott eredmény.

A Kállay Béni vezetése alatt álló bosnyák-hercegovinai kormányzat különös sulyt helyezvén — nagyon helyesen — az anyagi jólét emelésére, a keresetforrások szaporítására, figyelmet természetesen ki nem kerülhetette a mezőgazdaságnak egyik különösen hasznos mellékága: a baromfitenyésztés. Ennek jelentőségét eléggé megvilágosítja az a körülmény, hogy például Franciaország 337 millió koronát, az amerikai Egyesült államok 2500 millió koronát vesznek be évenként a baromfitenyésztésből.

Mint ugyszólván minden téren Bosnyákországban a megszállás után, azonképpen a baromfitenyésztés tekintetében is az alapvető munkásságon kellett kezdeni. Csirke, kacsa, liba azelőtt is volt a megszállott tartományokban, de úgy a hus, mint a tojástermelés szempontjából a lehető legsilányabb minőségű.

Ezért a bosnyák-hercegovinai országos kormány mindenekelőtt baromfitenyésztő intézetet állított föl Prjedorban, s azt kiváló szakember vezetésére bízta. Ennek az intézetnek a feladata, hogy tiszta fajbaromfitenyésztésen, keresztezéseket hozzon létre egyrészt tiszta baromfiak között, másrészt fajbaromfiak és belföldi szárnyasok között, s az így nyert nemesvérű állatokat, nemes keresztezéseket és főlvéreket, valamint ezeknek tojásait kioszassa a lakosság között továbbtenyésztés, illetőleg keresztezés végett. Egyszermind terjeszti az okoszerű baromfitenyésztéshez szükséges ismereteket.

Ilyen intézetet akar most fölállítani Magyarország a földművelésügyi miniszter.

A prjedori intézet üdvös hatása kézzel foghatólag mutatkozik, a mint ezt három irányban tapasztaljuk.

Először a prjedori intézet által kiállított fehér, sárga és fekete khokinok, kendermagos és fehér Plymouth Rockok, fekete és fehér Lang-Shanok, kék Andaluzok, Minorkák, világos és sötét Brahmák, ezüst Bantámok, törpe tyukok, fehér gyöngytyukok, bronz és fehér pulykák, pekingsi s rounei kacskák, emdei ludak stb, mindannyian kifogástalanul szép példányok, és tanuságot tesznek a követett rendszer helyességéről. A bemutatott tenyésztőrzsek biztosítottok nyújtanak arra nézve, hogy a bosnyák baromfiállomány gyorsan magas színvonalra fog emelkedni.

Másodszor a kiállításon látszik már az intézet üdvös hatása is; 43 bosnyák magántenyésztő jelent ott meg mint kiállító, részint fajbaromfi-val, részint keresztezéssel, részint eredeti belföldi szárnyasokkal. Itt észlelhetjük, hogy a prjedori intézet meg tudja értetni a lakossággal a baromfi nemesítésének hasznát és módját; mert óriási a haladás a magántenyésztők által kiállított eredeti belföldi szárnyastól az ugyanő általuk kiállított tiszta fajbaromfiig és keresztezésig.

Harmadszor az okoszerű baromfitenyésztés meghonosításának a gyakorlati haszna szintén mutatkozik már, a mennyiben azonfelül, hogy a belföldi szükséglet szárnyással és tojással mindjobban fődözhető, a kivitel is egyre emelkedik.

Epen azért, mert az intézet gyakorlati célokat követ, főképpen a hus- és tojástermelésre alkalmas fajokat tenyészt és terjeszt. Ilyen módon a földmivelő lakosság új jövedelmi forráshoz jut, s anyagi helyzete javul. Már pedig köztudomásu, hogy a megelégedésnek egyik lényeges kuforrása az anyagi jólét.

Szokolay Kornél.

HIREK.

Tájékoztató.

Október 28. Képviselőválasztások.
Október 29. Kiállítási végrehajtóbizottság ülése.
Október 31. Képv. választás Nagybecskereken.
November 16. Közig. bizottság.
November 19. Vásár Nagybecskereken.
Pitzyle Szaniszló egyedüli diplomirozott fogorvos
szpecialista Torontálmegyében. Nagy-Becskereken Baurféle
házban Ferencz-József téren. Rendel. naponta.
A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők
részére kedden és pénteken délután.

— **Választások előtt.** Csak egy nap választás el bennünket a döntéstől. Mire újból felkél a nap, a tisztelt polgártársak már ott állnak az urnánál s Torontálban holnap ilyenkor — a központ kivételével — az összes kerületek jelöltjei tisztában lesznek azzal: örüljenek e vagy keseregjenek. Ha hisni lehet az utolsó híreknek, bizony nehéz küzdelem lesz mindenfelé. Egyhangú választásössze-vissza csak kettő lesz minden valószínűség szerint. A többi kerületekben a szabadelvű párti jelöltek a nemzeti, függetlenségi, néppárti és szocialista jelöltekkel állanak szemben. Sajnos, hogy a szabadelvűek is egymás ellen küzdenek, mint például Zichyfalván. Az ellenzék külsőben az utolsó tromfjait mára hagyta. Nem kisebb ember mint Apponyi Albert gr. jár reggel óta a mi megyénkben, Nagyszentmiklóson, Nagyöszön és Lovrinban buzdítván pártbíveit kitartásra, de mi alig hisszük, hogy még Apponyi hatalmas elokvenciája is többséget tudna szerezni a letűnőben levő párt jelöltjeinek. A küzdelmet — sajnos — nem lehet elkerülni, de annyi bizonyos, hogy ebből a küzdelemből is a szabadelvű párt kerül ki győztesen.

— **Uj vasut.** Dániel Ernő miniszter a pancsova—petrovozellői vasut r. társaságnak egy a Temespart állomástól egyrészt Dolováig, más részt Almás, Glogon, Szeferin, Oppova, Baranda, Szakula, Perlasz érintésével Titelig, illetve Nagy-Becskerekig építendő h. é. vasutra az előmunkálattal engedélyt egy évre megadta.

— **Esküvő.** A polgári anyakönyvvezető előtt Schwarcz Mór, a „Grossbecskereker Wochenblatt“ széptelenségű főmunkatársa Reitter Sarolta kisasszonynak vasárnap délután esküdött örök hűséget. A város háza nagyterme ez alkalomból egészen megtelt intelligens közönséggel, mely elhalmozta az új házaspárt szerencsekívánataival.

— **Tanfelügyelő választás.** Popovics János tanárt, a pancsovai szerb felső leányiskola igazgatóját a karlovczai iskola tanácsa a temesi és verseczi g. kel. szerb egyházmegye tanfelügyelőjévé választotta.

— **Csillaghullás.** Mikor a polgárember szomorúan gondol az ősze, a télre, meg arra, hogy hol adják olcsóbban a fát, november eleje örömteljes várakozások idejét jelenti a hadseregnek. A mennybéli csillaghullás ideje augusztusban van, a hadügyminiszteré pedig novemberben s az egyébként rendszerint igen unalmas rendeleti közlönyt ilyenkor, ama bizonyos lázas érdeklődéssel várják a kadéttiszthelyettesi és tábornagyi sarzsik közé szorult rangokban levő emberek. Ha nem is lép elő mindenik, de haladt vele előre a lajtorján, amelynek a tetején ott csillog a reménykeltő magasabb rang, meg a magasabb gázi. Már közel van a novemberi előléptetések napja, mert a novemberi előléptetések rendszerint októberi előléptetések szoktak lenni. A csillaghullás, mint hírlik, végig szalad valamennyi rangon, de különösen a gyalogságnál lesz sok főhadnagy előléptetés. A rendeleti lap az idén e hó 28-án jelenik meg.

— **Bucusi Sárafalván.** Tegnap tartották meg Sárafalván a bucsut, mely az idén általában érdekesebb lefolyású volt, mint eddig, s ezen körülmény a közelebbi választásoknak s annak tulajdonítható, hogy a róm.-kath. németek mind inkább nagyobb számban tömörülnek Sárafalván.

— **Megtámadott rendőrbiztos.** Csatádon Nesztinger János rendőrbiztos az utcán a mi nap régi haragosa Küchel János egy vasvillával megtámadta. Nesztinger támadójával szemben revolverével védekezett és hat lövést tett ellenfelére, a melyek közül szerencsére egy lövés sem talált. A lövések zajára összefutottak a községbeliek s kimentették a csendőrbiztosot sorsult helyzetéből.

— **Uj javító intézet.** Szegedről írják, hogy a város legközelebbi gyermekjavító intézetet kap. Az intézet 120 személyre lesz építve és az állam a várostól csak azt az 5—6 holdnyi földet kéri, a melyen föl lehessen építeni.

— **A temesvári buzilási h. é. vasut** műtanrendőri bejárását f. hó 29-ére tűzte ki a kereskedelmiügyi miniszter. A bejárást a jelzett napon d. e. 10 órakor kezdik meg. Összejelölt hely: a m. kir. államvasutak temesvári józsefvárosi állomása. A műtanrendőri bizottság elnöke dr. Képesy Árpád miniszteri segédtitkár.

— **Az aldunai vaskapu-szabályozási munkálatok 1895. évi zárszámadata.** Az aldunai vaskapu szabályozási kiadásokról szóló s az állami számvéviszék által megvizsgált 1895. évi zárszámadás, valamint a kereskedelmi miniszternek arra vonatkozó indoklása szerint ezen munkálatokra 1895-ben 3,508,191 frt 92 kr. állott rendelkezésre. Ezen összeg terhére kiadtak, még pedig: építésre 1,312,435 frt 91 krt, felügyeletre és kezelésre, valamint az ezzel kapcsolatos kiadásokra tisztán 65,851 frt 15 krt, összesen 1,378,287 frt 6 krt; maradt tehát fenti hitelből a munkálatok befejezésére 2,129,904 frt 86 kr. Az aldunai vaskapu szabályozási munkálatokra az 1889 évtől kezdve az 1895. évig bezárólag 10,500,000 forint engedélyeztetett, ebből ugyanaz alatt az idő alatt kiadtak 8,370,095 frt 14 krt, úgy hogy a múlt év végével fennmaradt hitel maradvány, mint fennebb 2,129,904 frt 86 kr. A munkálatok 1895. évi előhaladásáról egy ki mutató nyújt tüzetes felvilágosítást, melyben úgy a múlt évben a vállalatnak végrehajtás végett átadott munkálatok, mint az ezekkel szemben általa tényleg foganatosított munkamennyiség és a hátralékban maradt munkák ki vannak tüntetve. Hátralék különösen a vizalatti szikkasztási és kotrási munkálatoknál, nemkülönben a kőhányási és kőhányás-kiigényelési munkálatoknál volt.

— **Rekruták.** Naponként, úgy déli tizenkét óra tájban csak végig vonul az utcákon a kaszárnya felé egy-egy csomó katona. Erősen verik a bakancsaikat a kövezethez, a nyakukat meg szegik, a mellüket kidomborítják s úgy lépkednek nagy kényesen, de szörnyű ügyetlenül. Előttük, mellettük, közöttük van aztán egypár, akinek könnyű a járása, s minden mozdulata tanubizonyoságot tesz arról, hogy a katonasorba nem épp most csöppent bele. Ezek a könnyű járásu bakák a régi katonák, a többi nehézkes pedig ugynevezett suba, kik október ötödikén kerültek erárisba s azóta szerényen tanulják a katonai tudományok nehéz mesterségét. Mégis már meglátszik rajtuk, hogy közel három hete vannak mundérban. De hat még öt hét hiányzik ahhoz, hogy a generális ur előtt az első brifungot letegyék. Ekkor azután levedlik róluk a „suba“ titulus s infanterista válik belőlük. De hát addig az öt hétig még sokszor nehéz szívvel várják, míg leborul az alkony a tájra s a kaszárnya kongó falai közé veri vissza őket a sötétség. Addig hát foly a munka erősen, azok részéről is, akik abriktoznak, meg azok részéről is, akiket abriktoznak.

— **Uj szőlőtelep Kecskeméten.** A nagy alföldi város határában a Helvéczia és Köncsög állomások között új 500 holdas szőlő és gyümölcsöstelep van alakulóban, még pedig szövetkezeti alapon. Az alapítandó szövetkezet célja az, hogy havi 1 frtos részletbefizetés mellett a szerényebb jövedelmű kisebb hivatalnokok és iparosok is résztvevők lehessenek.

— **Az új divat.** Az új őszi és téli női toilletek ismét a testhez simuló ruhák divatját ujtják fel. Rövid kabátok jöttek divatba, a melyek feltűnő egyszerűségükkel válnak ki. A mostani szövetruhákat általában ez az egyszerűség jellemzi, mely azonban inkább a ruhák alakjára vonatkozik és nem a szövetekre. A most divatba jött rövid kabát, az ugynevezett bolero, a divat hölgyeknek mindig különös kegyükben állt. A bolero az őszi divatja Rendkívül csinos ruhadarab; a mellén nyitott és két felől a karokig érő kihajtóval van ellátva. Az ujjak nem a derék szövetéből valók, a vállon puffosak, az alsó karhoz pedig szorosan hozzásimulnak. A gombok laposak és bőrből készültek. Ilyen gombsor fut végig a derékon is s azt a benyomást teszi, mintha az egész be lenne gombolva. A téli divatot a ruhák prémezése fogja jellemezni.

Kortés nóták.

— október 27.

A mai napon ismét hozott néhány kortésnótát a posta. Csakis elfogult ember lehet az, aki az efféle poémákban műbecset keres, hiszen elég egy-egy jó ötlet; a kidolgozásra, csiszolásra jóformán idő sem marad. A versek egyébként itt következnek:

Nagybecskereken megszületett a legújabb kortésnóta is, melyet szines czédulákra nyomattak ki és úgy osztogatnak a Demkő-párt híveinek. A nóta a következő:

Siesstünk a választáshoz
Valasszunk egy követet,
Valasszunk egy olyan embert
A ki ösmer bennünket.
Ösmeri a szívünk baját
Ösmer úgy mint önön magát,
Ösmeri a városunkat
Orvosolhatja bajunkat.

Szive lelke mienk legyen
Mindenben velünk érezzén,
Ha kell hozzá elmehessünk
Ajtot nála nyitva leljünk.

Demkő Pál a mi emberünk
Szavazni csak érte megyünk
Háromszor megválasztottuk!
Cserbe az uttal sem hagyjuk.

Mint rossz árut házról házra
Nem járt ő, magát kinalva,
A jót magunk feitaláljuk
Bizalommal megválasztjuk
Éljen Demkő Pál!

A lovrini választókerületben, hol tudvaleg leg gróf Lázár Jenő lépett fel Rónay János ellen, nagyon sokan éneklék a Kossuth-nóta dalamára a következő kortésdalt:

Nem kell nekünk Lázár Jenő
Várjon, míg a feje berő
Jobb oldali a mi felünk
Ennél jobbat nem is lelünk
Eljen Rónay követünk!
Eljen Rónay!

Megy már a Lázár sétálni
Szegény népet persvadálni
A pohárba tiszta bort önt
Ez a bor ám veszélybe dönt
Eljen Rónay követünk
Eljen Rónay!

Magyar ember ide figyelj
Eszedre ám igen ügyelj
Tiszta szívvel bátran morddjuk
Nem leszünk az ő bolondjuk!
Eljen Rónay követünk!
Eljen Rónay!

A módosi kerületben ezt éneklék:

Szabadelvű polgár vagyok.
Az voltam és az maradok.
Nem csábit el engem senki;
Áruló nem fogok lenni.
Eljen soká a követünk;
Eljen Csávossy!

Egy a testem, egy a lelkem.
Tudom is, hogy mit cselekszem.
Pénzzel senki meg nem válthat;
Nem árulom el hazámat.
Eljen soká a követünk;
Eljen Csávossy!

Agrár, néppárt, nemzetipárt;
Mind a magyar nemzetnek árt.
Valamennyi bosszútól ég.
Csoda, hogy meg nem pukkadt még.
Eljen soká a követünk;
Eljen Csávossy!

A többi párt egyre bomlik.
Hol szétrobban, hol fölösszik.
Bomoljon hát meg egészen
Nagy kár abból úgy sem léssen.
Eljen soká a követünk;
Eljen Csávossy!

Mi tehát mást nem követünk;
A kormánypárt kell mi nekünk,
Ez gondol csak a hazával,
Ez törődik száz bajával.
Eljen soká a követünk;
Eljen a haza!

A nagyszentmiklósi kerületből a következő választási nótát vettük:

Magasan lobog a zászló
Eljen követünk gróf Nákó;
Nem kell nekünk Apponyista,
Kinek frázis a programja.

Szabadelvű, liberális,
— Bizonyosága sok van már is —
A honmentő, az nem ármány,
A követünk Nákó Kálmán.

Irodalom és művészet.

* **Millenniumi kép.** A sok fontos momentum között, a mely ehhez az esztendőhöz fűződik, van egy különösen nevezetes, a melynek létrejöttében a magyar államéletnek legnevezetesebb két tényezője: az uralkodó és a törvényhozó testületek egyaránt részt vettek. Ez az 1896. évi VII. törvényzikk, a mely törvénybe iktatja a millenniumot és ezáltal maradandóságot, a későbbi nemzedékre is kiható jelentőséget biztosít neki.

Soha még magyar törvényt jobban át nem hatotta a nemzeti szellem. Nem száraz paragrafusokból áll az, hanem imaszzerű malaszt, fenkölt bölcsesség, a hazafias érzést ébresztő, ápoló és fenntartó gondoskodás jellemzi. Olyan ez a törvény, hogy fölkelte a hálaérzést a gondviselés és a király iránt, a rajongó szeretet érzését az immár ezeréves hazá iránt. Azt mondja ez a törvény bevezető cikkelyében:

„A magyar szent korona országainak törvényhozása vallásos áhitattal ad hálát az isteni gondviselésnek, hogy az Arpád és vitéz hadai által megalapított hazát oltalmába fogadta, fejedelmét bölcseséggel, népét erővel és önfeláldozó hazaszeretettel megáldotta és az országot jó és balsorsban segítve, annak lételet ezer éven át sok viszontagság között is fenntartotta.“

Ki van mondva ebben a bekezdésben, hogy maga a törvényhozás is a gondviselés iránti hálaérzés kifejezésének, tehát imának tekinti ezt a törvényzikket. Olyan imának, a melyet minden magyar jól ismerjen, folyton maga előtt lásson, hogy felbuzduljon látásán a honszeretetére és a hazá boldogulását, felvirágzást célzó tettekre.

Az ilyen „imának“ kell hogy méltó kerete is legyen és ez indította Spitzer Márk kiadót (Budapest, VI. ker., Csengery-utca 48.) arra, hogy a törvényzikket díszes és stilszerű keretben, jelentőségéhez méltó alakításban vigye a magyar közönség elé. Hántott fába égetett domborművet, elsőrangú művészek alkotását, a maradandóság minden kellékével ellátva kap kezéből a magyar közönség. Arpád a honalapító vezérré avatása balról, remek kivitelű szobrászati koncepczióban, jobbra cserfa koszoru mintegy talapatul szolgál az 1896. évi VII. törvényzikk szövege, legalul pedig a szent korona, nemzeti alkotmányos létünk többi jelvényeivel: ime, ez az az emlék amit én a millennium esztendőjéről nyújtok!

Nem képzelhetek ennél alkalmasabbat olyan magyar hajlék számára, ahol a honszeretet, a hűség király és hazá iránt tanyát ütöttek. De még nagyobb jelentősége van iskolákra, tanyákra, hivatalos helyiségekre nézve, mert bárminél szebben és jobban hirdeti az 1896. VII. t.-cz. a hazafiaságot, a hűséget király iránt és a regaszkodást ezeréves alkotmányunkhoz.

Nemcsak szép és alkalmas ez az emlék, de olcsóságánál fogva mindenki által beszerezhető. Hadd tudják meg a jövő nemzedékek is, hogy a millennium alkalmából újlag progresszív kifejezésre jutott az a szeretet és regaszkodás, az a törhetetlen hűség és bizalom, a melyet a király és nemzet kölcsönösen egymás iránt éreznek s a „melynek ereje a jövő századok biztos haladásának is zálogát képezi.“

Ezen 61 ctm. magas 47 ctm. széles hántott nyárfába égetett dombormű munka kerettel együtt 10 frt beküldése ellen bárhová bérmentve szállítatik. Kivánatra 2 frt előleg mellett, minden árfelemelés nélkül 1 frtos havi részletfizetésre is beszerezhető, utóbbi esetben is a mű azonnal bérmentve a megrendelő címére küldetik.

Szinház.

Egy katona története.

A szegény katona története, aki a hitvesgyilkosság gyanúja miatt tizenkét évig gályaraboskodik, tegnap is könnyeket csalt azon kevesek szemébe, akik ráadták a fejüket, hogy végignézzék az első zóna-előadást. Ez az előadás egyébként méltán csatlakozik a jobbakhoz, mert daczára egyesek orrfintorgatásainak, melyek szerint zónába nem érdemes járni, a tegnapi szereplőkről csakis a föltétlen dicséret hangján emlékezhettünk meg. Annál rosszabbul hat következésképp még a közönségre magára is, ha azt kénytelen látni, hogy alig lézeng a színházban valaki. Renó János szerepében Peterdy igazgató mutatott be egy jó izlésről és finom megfigyelő tehetségről tanuskodó alakítást, míg Madlent Daróczy kisasszony játszotta sok

hűséggel. Nyitrai már pusztán megjelenésével is képes hatást előidézni, később pedig minden egyes mondatát harsogó kacaj követi. Göz Aranka és Tuboly Klementin sok poétikus vonást vegyítettek a két fiatal leány szerepébe. Bérczy Marinkának egyedüli hibája, hogy nagyon fiatal mama volt. A többi szereplők közül Peterdy Etelka, Lángh, Kalmár és Sárdy jeleskedtek.

A primadonna hangja.

Egy színtársulat primadonnája, aki nem volt szép, hanem a hangja annál rikácsolóbb volt, meghült és kénytelen volt lefeküdni.

Kevés idő múlva meggyógyult ugyan, de ekkor egy szomorú tapasztalatra ébredt. Az emberek rendszeresen szomorú tapasztalatra szoktak jutni, ha észreveszik, hogy elveszítettek valamit.

A primadonna berekedt és — nem tudott többet énekelni.

— Képzeld, kedves direktor, elveszítettem a hangomat.

A színigazgató elmosolyogta magát:
— Hm, hiszen maga még jól járt, de mi lesz azzal a szerencsétlennel, aki meg fogja találni!

Kalmár — néppárti.

Ma délelőtt a próba után Kalmár tulságosan feltűnő módon kezdett henczezni azzal, hogy ő — néppárti.

A taglársak részvétellel vették körül és kérdezősködni kezdtek az egézsége felől.

— Na, na, sohse ijedjenek meg, hiszen én nem afféle néppárti vagyok!

— Nem? Hát milyen?

— Hm! Fehérnéppárti!

Az aggodalmak menten eloszlottak...

Szerepkör.

— Hát X-nek hogy megy a sorja?
— Oh, az most mindig első szerepeket játszik.
— Ugyan? Miket?
— Hát „első polgár“, „első katona“, „első hirnök“ — meg ilyenféleket.

Legujabb hírek.

Ferenc Szalvátor főherceg.

Gmunden, október 26. Ferenc Szalvátor főherceg és Mária Valéria főhercegné asszony gyermekeikkel legközelebb a lichteneggi kastélyba költöznek s ott fogják a telet tölteni.

A hármasszövetség.

Róma, október 26. A Popolo Romano azok ellen a lapok ellen fordul, a melyek az olasz királyfinak házasságából akarnak arra következtetést vonni, hogy a hármasszövetségben most változás fog bekövetkezni. Olaszország politikai köreiben azonban határozottan kijelentik, hogy erről szó sem lehet, miután a hármasszövetség képezi Olaszország jelenlegi politikájának alapját és ha Oroszországgal való viszonya a házasság által némiképp javult is, vagy ha kereskedelmi tekintetben Franciaországnak tesz is némi engedményeket, külpolitikája változatlanul a hármasszövetségen alapul és ez így az olasz népnek, mint a kormánynak is politikai meggyőződése.

A szerb király utazása.

Budapest, okt. 26. Sándor szerb király október 29-én Romániába utazik s három napig vendége lesz Károly román királynak. Azután Predealon és Budapesten át Bécsbe indul, hol két napig lesz és találkozik atyjával, Milán királylyal is. Bécsből Rómába indul a szerb király az olasz király látogatására. A szerb főváros illetékes politikai körei nagy fontosságúnak mondják a szerb királynak mostani utját, a melylyel külsőleg is meg akarja mutatni, hogy szakítva az eddigi politikával — Románia példáját követve — a hármasszövetséghez csatlakozik.

Az angol királynő megvakul.

Budapest, okt. 26. Viktória angol királynő szemorvosok tanácsát kérte ki, és a nagy titkolódzás daczára is valószínű, hogy az agg királynő szeméin alighanem szürke hályog támad.

Az új canterburyi érsek.

London, október 26. Angliában, mint már megirtuk, a canterburyi érsek tragikus halála folytán megüresedett a legmagasabb egyházi állás. Körülbelül két hét telt bele, a míg ezt a fontos állást ismét betöltötték. Az angol királynő canterburyi érsekké Temple püspököt nevezte ki.

A legnagyobb koplaló halála.

Páris, okt. 26. Idevaló lapokban jelentik, hogy Tanner dr., a híres műkoplaló, aki évek óta Ohióban lakott, a múlt héten szerencsétlen véletlen következtében összeégett és meghalt.

Táviratok

A király a misszió-kiállításon.

Budapest, október 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A király ma délután egy órák megtekintette a kispesti Rudolf-fogadalmi templom alapja javára rendezett misszió-kiállítást, mely a nemzeti muzeum lépcsőházában van elhelyezve. A muzeum bejáratánál a rendező bizottság elnöke, dr. Wekerle Sándor fogadta ő Felségét és kalauzolta a kiállításon.

Apponyi Torontálmegyében.

Nagyszentmiklós, október 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Apponyi Albert gróf ma reggel Nagyszentmiklóson, délután pedig Nagy-Ózön és Lovrinban beszélt, mindentűt csekély számú hallgatóság előtt. A nemzeti párt vezére arra animálta párthiveit, hogy tartsanak ki jelöltjeik mellett.

A görög király Ausztriában.

Budapest, okt. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Gmundenből sürgönyzik, György görög király ma reggel a cumberlandi herceg látogatására ide érkezett.

Árvizek.

Budapest, október 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Klagenfurtból sürgönyzik, az utóbbi napok esőzései folytán ugy Karinthiában, mint Krajnában számos község víz alatt áll.

Városi színház.

N. Becskerek, kedd, 1896. október hó 27-én

Az új háziur

Bőhózat 5 emeletben. Irta: Chivot Henri; fordította: Fáy J. Béla (Rendező Peterdy)

Személyek:

Blondó, háztulajdonos	—	—	Nyitrai Sándor
Blondóné, neje	—	—	Havasiné
Anna, leányuk	—	—	Göz Aranka
Dütilyöl, Anna jegyese	—	—	Havasi
Bonperió, végrehajtó	—	—	Miklósi
Hortense, felesége	—	—	Bérczi Mari
Billardón, irodavezető	—	—	Konz János
Gusztáv, irnok	—	—	Pásztor János
Plüsár apó, iktató	—	—	Ujvárosi Albert
Briszke, iródiák	—	—	Szabó
Baramédo marquis	—	—	Peterdy Sándor
Bianka, neje	—	—	Csügényi Vilma
Riflardini, olasz tenorista	—	—	Lángh Ödön
Martin, fodrász	—	—	Óvári Jenő
Saint Amarant báróné	—	—	Peterdyné

Kezdeté este fél 8 órakor.

Hirdetések.

Legujabb divatu kerékköppönyeg watirozva vagy ködmönbélléssela legolesőbban kapható Kovács Gedeonnál, nőidivatterem Nagy-Becske-
reken.

Torontál vármegye közg. bizottságától.

6452. kig. szám 1896.

Pályázati hirdetmény.

A nméltóság m. kir. belügyministerium f. évi 46284/IV. sz. a. rendeletével a nagybecskoreki anyakönyvi kerületben kizárólag anyakönyvi ügyek ellátására szánt állandó anyakönyvvezető helyettesi állás évi 700 frt tiszteletdíj élvezete mellett rendszeresítettén, a pályázat ezen állásra ezennel hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az A. T. 8. és a), b), c), d) pontjaiban foglalt rendelkezések értelmében felszerelendő kérvényeket a nm. m. kir. belügyminiszter urhoz címzetten, a hivatalban levők felettes hatóságuk útján a közg. bizottsághoz f. évi november hó 20-ig nyujtsák be, mert a későbbben beérkezők figyelembe nem fognak részesítettetni.

Kelt N.-Becskeken, 1896. október hó 19-én.

Rónay, s. k.
főispán.

1002-22

3265. szám. 1896.

Perlasz község előljáróságától

H i r d e t m é n y.

Alólírott község előljáróság által ezenel közhírré tétetik, hogy e község 1893. évi 4. számú képviselőtestületi, törvényhatóságilag is jóváhagyott határozatából kifolyólag egy ártezi kut furását határozá el.

Felhivatnak mindazok, a kik ily vállalatokkal foglalkoznak, hogy ajánlataikat, melyben minden körülmény pontosan felsorolva van, alólírott előljáróshoz címezve f. év november hó 10-éig annyival is inkább benyujtsák, mert a későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Perlaszon, 1896. évi október hó 20-án.

Vuchetics,
jegyző.

995-33

Likity,
bíró.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

6211/96. szám

1001-2.1

H i r d e t m é n y.

A folyó hó 15-én megejtett alapszabályszerű kisorsolásnál az 1895. év január hó elsején kibocsájtott előbbbségi kötvények közül a következő kötvények lettek kisorsolva és pedig:

1. A 200 korona névértékű kötvények közül a 0103., 0389., 0395., 0396., 0747., 0865., 1100., 1109., 1256., 1431. és 1513. szám.

2. Az 1000 korona névértékű kötvények közül a 0714., 0870., 0902., és 0903. szám.

3. A 2000 korona névértékű kötvények közül 0351., 0352., 0353., 0903., 0904., 0905., 0909. és 1160. szám.

4. A 10000 korona névértékű kötvények közül a 0066. szám.

A kisorolt kötvények beváltása 1897. évi január 2-ától kezdve fog a társasági pénztárnál Nagybecskereken vagy a pesti magyar kereskedelmi bank pénztáránál Budapesten eszközöltetni.

Nagy-Becskeken, 1896. október 20.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

2193. hk. sz. 1896. Alibunári házk. főszolgabíróaságtól.

I d é z é s.

Jovanov Agatia és Jovanov Milán, mint az Illanca községi 53. számú Jovanov féle házközösség ismeretlen tartózkodású családtagjai ezennel felhivatnak, hogy a házközösség megszüntetése céljából 1896. évi november hó 24-ik napjának d. e. 9 órájára Illanca községéhez kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjenek meg, vagy Rakics Miklós ur illancsai lakost, mint a részükre kinevezett gondnokot czélszerű képviselőkre utasítsák, ellenkező esetben pedig ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Alibunár, 1896. évi október hó 22-én.

Naphoicz Lajos,

1008-1.1

hk. tb. főszolgabíró.

Meghívás.

A „Torontál vármegyei közp. hitelintézet mint szövetkezet“ megalakulása céljából, az üzletrészeket aláírók a f. évi november hó 9-én délután 3 órakor Nagy-Becskeken a vármegye gyűléstermében tartandó

alakuló közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghivatnak.

A végrehajtó bizottság nevében:

Rónay Jenő,
főispán.

N a p i r e n d:

1. A szövetkezetnek megalakulása.
2. Az alapszabályoknak megállapítása.
3. A községi hitelszövetkezetek alap-szabály-mintájának megállapítása.
4. Az igazgatóság, a felügyelő-bizottság, központi és vidéki választmányok tagjainak választása.
5. A felveendő jegyzőkönyvet hitelesítendő két tag választása.

Jegyzet. Az eddig jegyzett üzletrészek száma 2825. Aláírási iver kivánságra bárkinek küldetnek. 998 33

3264. szám. 1896. köz.

Perlasz község előljáróságától

Versenyárgyalási hirdetmény.

Mely szerint Perlasz község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy felsőbb hatóságilag jóváhagyott szabályrendelete értelmében a községi rendőrség alább érintett ruházatára nézve a versenyárgyalás folyó évi november 7-én d. e. 10 órakor Perlasz község ház tanácstermében fog megtartatni.

1. 11 drb jobb minőségű szürke posztó zubbony, lengyel nadrág és mellény.
  2. 11 drb sapka.
  3. 11 drb nemzeti színű posztó karöv és kardbojt.
  4. 11 pár bagaria bőrcsizma.
- Kikiáltási ár 400 frt.

Feltételek:

Vállalkozó köteles az összes ruházatot 1896. év december hó 7-éig átadni, — ellen esetben a vállalkozó terhére más által fog elkészítettetni.

A mennyiben a ruházat a bemutatandó

szövetmintának meg nem felel, — az át nem vétetik, — hanem a vállalkozó terhére újból elkészítettetik.

A vételár 1897. év április hó 1-én fog egészben vállalkozónak kifizettetni.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, a kik vállalkozni óhajtának, hogy a szövetmintákat azonnal, zárt írásbeli ajánlataikat pedig 10% bánatpénzzel ellátva a versenytárgyalás előtt alólírott előljárósnál okvetlen benyujtsák, mert utóajánlatok semmi körülmények között sem fogadtatnak el.

Kelt Perlaszon, 1896. évi október hó 20-án.

Vuchetics,
jegyző.

996-33

Likity,
bíró.

7229. szám. 1896.

1007-2.1

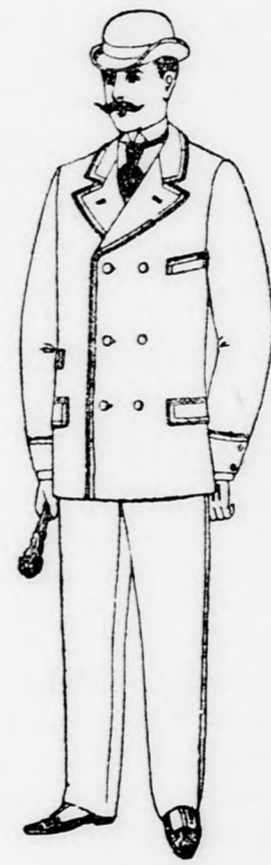
Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Czernya községben megüresedett segédjegyzői és községi irnoki állásokra ezennel pályázatot nyitok. Az előbbi állás javadalmazása évi fizetés 400 frt, lakás és fűtés átalány 100 frt, összesen 500 frt, az utóbbié 420 frt évi készpénz fizetés.

Felhivom mindazokat, kik ezen állásokra pályázni óhajtának, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi november hó 9-éig hozzám nyujtsák be, mert később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Zsombolyán, 1896. október hó 21-én.

Fóris József,
főszolgabíró.

Férfi ruhák legnagyobb választékban, 8 frttól 25 frt-ig, minden darabon nyomtatott szabott árak. Kovács Gedeon, Nagy-Becskeken, legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás.

823a-188

R I Z S - E L A D Á S.

A gróf Karátsonyi Jenő tulajdonát képező temes-topolyai rizstelep intézősége a telepen termelt és ugyanott hántolt és csiszolt rizset, mely kitünő minőségénél fogva bel- és külföldi kiállításokon a legelső díjakkal lett kitüntetve, a következő árak mellett adja el, és pedig:

Métermázsánként zsákkal együtt:

az I. osztályut . . . . . 20 frtért
a II. „ . . . . . 16 „

a dettai vasut-állomáshoz franco szállítva.

5 kgr.-os postacsomagokban a vételárnak előleges be-
küldése mellett franco postával:

az I. osztályut . . . . . 1 frt 50 krért
a II. „ . . . . . 1 „ 30 „ szállítja.

Postai utánvét mellett minden csomag 6 krral drágább.
Ismét eladóknak, úgy nagyobb megrendeléseknél megfelelő % -os engedmény adatik.

Megrendeléseket elfogad:

Gróf Karátsonyi Jenő rizstelep-intézősége.

Temes-Topolyán u. p. Denta,

166-129

az uradalmi iroda Bánlakon,
a hol vasut-, posta- és távirda-állomás van.